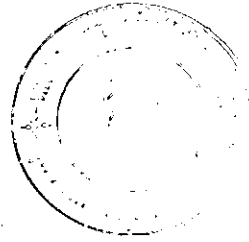

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระลอนทอง. ศรีชนนุชชัยฉบับสมบูรณ์, พระนคร : สำนักพิมพ์ประมวลสาส์น,
2501.

กิ่งแก้ว อัจฉากร. วรรณกรรมจากบ้านใน. พระนคร : หน่วยงานนิเทศก
กรมการฝึกหัดครู, 2513.

จันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี้, ม.จ. นักกลอนมือนขาวแซ่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ดวงกมล, 2520. (พิมพ์เนื่องในวโรกาสที่ครบรอบปี น.ม.ศ. และ
ครูเทพ)

จินดา ดวงใจ. นิทานเชียงใหม่. 2 เล่ม. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา-
วิทยา, 2505.

เฉลิม มากนวล. การวิเคราะห์เปรียบเทียบนิทานชาดกกับนิทานอีสป.
กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก กรมการฝึกหัดครู, 2518.

ชำนาญ รอดเหตุภัย. วรรณกรรมไทยลือ. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก
กรมการฝึกหัดครู, 2517.

ตา ส. ศรีชนนุชชัย. พระนคร : สำนักพิมพ์พิทยาการ, 2517.

ท. ไชยวงศ์. คำขอเรื่องศรีทนนชัย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์คนเมืองการ-
พิมพ์, 2514.

ชนนุชชัย. กรุงเทพมหานคร : การเผยแพร่ของพุทธศาสนบัณฑิต, 2507.
(ฉบับพิมพ์เป็นภาษาเขมร)

- นิทานศรีชนอุทัย-เชียงใหม่. ชนบุรี : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2513.
(พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระครูบริรักษ์ธรรมกิตติ สีลา ฐิติ-
สมโม ป.ช.5 ณ เมรุพิเศษวัดบรือสราราม จังหวัดมหาสารคาม
วันที่ 23-24-25 มีนาคม 2513)
- บุษย์. ศรีชนอุทัย. พระนคร : โรงพิมพ์ราษฎร์เจริญ, ม.ป.ป.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. ลักษณะวรรณกรรมภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : สมาคม-
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2517.
- ประยูร พิศนาคะ. ศรีชนอุทัยฉบับมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร :
สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2516.
- เปลื้อง ณ นคร. ประวัติวรรณคดีไทยสำหรับนักศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- พ.ณ. ประมวลมารค. ศรีชนอุทัย. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2515.
- พร พิทยา. ศรีชนอุทัยฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร : สำนักพิมพ์-
บรรณาการ, 2517.
- ไพโรจน์ เลิศพิริยกุล. คติชาวบ้านลานนาไทย. เชียงใหม่. สุริวงศบุ๊คเซ็นเตอร์,
2516.
- มณี พยอมยงค์. ประวัติและวรรณคดีลานนา. เชียงใหม่ : มุลินีศาสตราจารย์
ดร. หม่อมหลวงต๋อย ชุมสาย, 2513.
- มณีรัตน์ มุนนาค, ม.ล. ศรีที่ระนงไชย. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2509.
- วรารัตน. ศรีชนอุทัยจอมปราสาท. พระนคร : สำนักพิมพ์เขมมบรรณกิจ, 2502.
- วรรณคดี, กรม. หนังสือเชียงใหม่. พระราชาอาณาจักรลาว : กระทรวงศึกษา-
ธิการ, 2511. (ฉบับพิมพ์เป็นภาษาลาว)

วิสันต์ บัดทะวงศ์. ศรีธนชัยกับน้อง. พระนคร . สำนักพิมพ์บรรณาคาร,
2510.

ศิลป์ากร, กรม. ศรีชนะนโยบ (สำนวนกาพย์) และลิลิตตำรากรมพระรัตน.
พระนคร . โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์, 2511.

(พิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ นายชิต สุภสิทธิ ๘ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม
วันที่ 24 เมษายน 2511)

สำเนา หิริโอตป์ปะ. ศรีธนชัยกลับชาติ. พระนคร : สำนักพิมพ์บัณฑิตสาส์น,
2517.

หอสมุดวชิรญาณ. เสภาเรื่องศรีชนะนโยบเชียงใหม่. พระนคร : โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร, 2463.

อานนท์ อภาภิรมย์. มนุษย์กับสังคม. พระนคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2514.

บทความ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. "อารมณชั้น". เอกลักษณ์ไทย 1 (กุมภาพันธ์ 2520): 75.

เอกสารอื่น ๆ

เตือนใจ สิ้นทะเก็ค. "วรรณคดีชาวบ้านจากวัดเกาะ" ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.

ปรีชา อุบตระกูล. "วรรณกรรมพื้นบ้านจากตำบลรังกาใหญ่ อำเภอบึงสาม
จังหวัดนครราชสีมา" ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.

อุยก้าว สวนพฤกษชาติ. "ไอเชียงใหม่คำพะญา". (เอกสารการดอกเพ
นิทานพื้นบ้านและนิทานตลก(เจ๊ย). จังหวัดเชียงใหม่.

สัมภาษณ์

สิงฆะ วรณสัย. อาจารย์พิเศษแห่งคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
10 กุมภาพันธ์ 2518.

เอกสารพิเศษ

"เชียงใหม่". หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ. 3 ชุด. อักษรตัวธรรม.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนอ่าน). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นทรกาล.
เลขที่ 1. มัดที่ 97.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนอ่าน). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นทรกาล.
เลขที่ 2. มัดที่ 97.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนอ่าน). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นทรกาล.
เลขที่ 3. มัดที่ 97.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นทรกาล.
เลขที่ 1. มัดที่ 52.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นคินสอ.
เลขที่ 2. มัดที่ 52.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยขาว. เส้นหมึกดำ.
เลขที่ 3. มัดที่ 52.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยขาว. เส้นหมึกดำ.
เลขที่ 4. มัดที่ 52.

"ศรีรัตนชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยขาว. เส้นหมึกดำ.
เลขที่ 5. มัดที่ 52.

- "ศรีธนญชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ.
 "ศรีธนญชัย". (กลอนสวด). หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอ.
 เลขที่ 6 มัคที่ 52.
- "ศรีธนญชัย". ฉบับชาวใต้ ถัดต่อที่อาจารย์ ไสว เรื่องวิเศษ วิทยาลัยครู-
 ภูเก็ต. สมุดไทยขาว. เส้นหมึกดำ.

Books

- Abrahams, Roger D. "Trickster, The Outrageous Hero," In
Our Living Traditions. Tristram Coffin ed. n.p. :
 The Basec Books Inc., 1968.
- Ali Basah, Margaret Muth. Indonesian Folktales. Jakarta :
 Penerbit Djambatan, 1975.
- Dundes Alan. The Study of Folklore. Englewood Cliff, N.J.,
 Prentice Hall, 1965.
- Fcance-Asie. La Merveilleuse histoire de Thmenh Chey l'Astucieux.
 Saigon : Fcance-Asie, 1956.
- Hu Hsien-Chin. "The Chinese Concepts of Face." In Personal
 Character and Cultural Milieue, pp. 447-467. Edited
 by Douglas G. Harlng. New York : Syracuse University
 Press, Syracuse, 1964.
- Koann, Vandy. L'histoire de Thnenn Chey le sage. (typewritten)
 Phnom Penh : Pubiepar Vorne) Neang, étudiant de la
 faculté des lettres and des sciences humaines, n.d.

- Klausner, William J. "Siang Miang : Folk Hero." In Reflections in a Log Pond. Bangkok : Suksit Siam, 1974.
- Pustaka, P.N. Balai. Abu Nawas. Djakarta : Tjetakan Keduabelas, Keduabelas, 1964.
- Radin, Paul. African folktales and sculpture. New York : Pantheon Books, 1959.
- Thompson, Stith. "The Trickster Cycle." In The folktale. New York : The Dryden Press, 1951.
- Vonghack, Bounthanh. "Les Contes de Xieng-Mieng." In Bulletin des Amis du Royaume Lao. (No. 7-8 Premier et deuxieme semestre 1972) Vientiane Laos : Semestrille d'Etudes Culturelle sur le Laos, 1972.
- Wipha Senanan. The Genesis of the novel in Thailand. Bangkok : Thai Wattanapanich, 1975.

Articles

- Clemons, Walter. "Exploring Fairy Tales.", Newsweek. (24 May, 1976) : 51
- Visyan, Comp. "Visyan Folk-Tales I." The Journal of American Folklore. (Vol. XIX. April - June, 1906. No. LXXIII.) : 107-112.

ประมวล เหตุการณ์ต่าง ๆ ของนิทานศรีธนญชัยในประเทศไทย

นิทานเรื่องศรีธนญชัยฉบับต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งสิ้น

17 ส่วนวน ผู้วิจัยได้ให้หมายเลขประจำแต่ละส่วนวนไว้ดังนี้

- หมายเลข 1 ศรีธนญชัยฉบับที่เป็นสมบัติ เก็บของหอสมุดแห่งชาติ
- หมายเลข 2 ศรีธนญชัยฉบับที่เจ้าจอมสมบุญ มอบให้หอสมุดแห่งชาติ
- หมายเลข 3 ศรีธนญชัยฉบับที่พระมหาอำมาจวิหิตญาโณมอบให้หอสมุดแห่งชาติ
- หมายเลข 4 ศรีธนญชัยฉบับที่หอสมุดแห่งชาติซื้อไว้
- หมายเลข 5 ศรีธนญชัยฉบับที่กรมเลขาธิการกณะรัฐมนตรี มอบให้หอสมุดแห่งชาติ
- หมายเลข 6 ศรีธนญชัยฉบับที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในงานสถาปนากิจศพนายชิต ศุภสิทธิ์ ๓ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 24 เมษายน 2511
- หมายเลข 7 เสภาศรีธนญไชย เชียง เมือง
- หมายเลข 8 ศรีธนญชัยฉบับคำกลอนของ นายมนุษย์
- หมายเลข 9 ศรีธนญชัยจอมปราชญ์ของ วรวรรณ
- หมายเลข 10 ศรีธนญชัยฉบับมาตรฐานของ ประจวบ พิศนาคะ
- หมายเลข 11 ศรีธนญชัยฉบับสมบุรณ์ของ พร พิทยา
- หมายเลข 12 เชียง เมืองฉบับโบราณ (ภาคอีสาน)
- หมายเลข 13 นิทานศรีธนญชัย-เชียงใหม่
- หมายเลข 14 เชียง เมือง ของ จินดา คงใจ
- หมายเลข 15 คำขอเรื่องศรีธนญชัย ของ ท. ไทวงศ์
- หมายเลข 16 ใต้เชียงใหม่คำพะญา (ส่วนวนมุขปาฐะ)
- หมายเลข 17 ศรีธนญชัยฉบับชาวไท

ในการศึกษาประมวลเหตุการณ์ต่าง ๆ ของนิทานศรีธนญชัย ผู้วิจัยได้รวบรวมเหตุการณ์ทั้งหมดที่มีปรากฏในนิทานแต่ละส่วนวน เหตุการณ์เกือบจะมีปรากฏอยู่ในส่วนวนใด ผู้วิจัยจะใส่หมายเลขประจำแต่ละส่วนวนไว้ เพื่อให้สามารถสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของนิทานศรีธนญชัยแต่ละส่วนวนเด่นชัดขึ้น และเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า นิทานก่อนใดเป็นที่นิยมเล่าสู่กันฟังมากน้อยเพียงใด

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีปรากฏในนิทานศรีธนญชัยทั้ง 17 ส่วนวนมีดังนี้

— ต้องสำเภากราบราชสีห์ศาลขอนแก่น

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15

— กรรยาณิน แล้วไปหาผู้ให้นายณินให้

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15

— กลอดบุตร เป็นชาย ต่อมามีบุตรอีก 1 คน

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15

— แแม่ค้าแข่งขนมให้ไม่เท่ากัน

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15

— ศรีธนญชัยเอามีคทาห้องน้อง (ชานองตาย)

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15

— ศรีธนญชัยลูกไล่ออกจากบ้าน ไปอยู่วัด บวชเป็นเณร และเรียนวิชากับพระ

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 17

— เณรศรีธนญชัยปล้ำหลานสาวสมภาร

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15

— ศรีธนญชัยลี้กจากเณร กลับมาอยู่บ้าน พ่อแม่พาไปขายไว้หลายแห่ง ในที่สุดพาไปขายไว้กับแม่ค้าขายขนมคนที่เคยมีเรื่องกัน

หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15

- ท้าวชนมเมศ^๑เสียดหาย แม^๑ก้าเอาไปฝากหลานชายที่ทำงานในวัง
หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15
- ถั่วพานหมาก ท้าหมากหก เอาจมูลสุนัขและขยะใส่แทน
หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15
- ตะโกนเรียกหลวงนายเสียงดังว่าเมีย^๑ใหม่^๑เรียกไปกินข้าว
หมายเลข 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17
- เมา^๑เรือ^๑หลวงนาย เมียหลวงนายให้ไปบอกหลวงนายในวังว่าไฟใหม่^๑
ศรีธนธูชัย^๑แกล้งกระซิบเสียงเบา
หมายเลข 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17
- หลวงนายให้ศรีธนธูชัยไปจับคนไต่มา ศรีธนธูชัยไปจับเชิงกราน
หมายเลข 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17
- หลวงนายยากจน ให้ศรีธนธูชัยไปเลี้ยงควาย ศรีธนธูชัยชักควายไต่บนคันทกาล
หมายเลข 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 15
- ศรีธนธูชัยวางยาแม่หลวงนายจนตาย
หมายเลข 1, 2, 3, 8, 9, 10, 15
- ไปอยู่กับพระเจ้าแผ่นดิน
หมายเลข 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17
- ศรีธนธูชัยปลุกเรือนทอง (กลาง) แล้วหลอกให้พระเจ้าแผ่นดินไปดู
หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 16
- พระเจ้าแผ่นดินให้นางกำนัลไปอุจจาระเรือนทอง ศรีธนธูชัยเอาไม้ไล่ตี
อ้างว่ามีกริบสิ่ง เพราะพระเจ้าแผ่นดินสั่งให้อุจจาระอย่างเกี้ยว มีไก่ให้
ปัดสวาระและฉายลมควาย
หมายเลข 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17

- ศรีธรรมาโศภิตพระเจ้านั้นคิดว่าตนไปออกหนังสือสังฆราช เมื่อพระสังฆราช มาเฝ้าพระเจ้านั้น ศรีธรรมาโศภิตได้นำสาธนะ โดยอ้างว่าสังฆราชโกรธ เป็นไฟจึงช่วยดับ

หมายเลข 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15

- ข้อที่เท่าแมวกินกาย

หมายเลข 1, 3, 5, 6, 10, 15, 16

- ศรีธรรมาโศภิตนำดอกไม้ไปถวายพระเจ้านั้น

หมายเลข 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15

- พระเจ้านั้นให้เอาไปฆ่า แต่ทำอุบายเลี้ยงเหล่าพราหมณ์แล้วโค่นน้ำ ทิ้งไว้

หมายเลข 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15

- ทดลองให้พระเจ้านั้นลงไปอยู่ในสระน้ำสำเร็จ

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 15, 17

- ศรีธรรมาโศภิตบอกพระเจ้านั้นว่าไม่ใช่คนตาย แต่เป็นปลาตาย

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 11, 15

- ศรีธรรมาโศภิตพนันกับพวกเสนาว่าตนสามารถหาใจทุกคนได้ คือทุกคนมีความ ซื่อตรง จึงรักภักดีต่อพระเจ้านั้น

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 12, 15

- พระเจ้านั้นสั่งให้คนมาหาพบปัญหา ศรีธรรมาโศภิตรับอาสา ฝ่ายสิงหล ชูหนึ่งนิ้ว ศรีธรรมาโศภิตชู 5 นิ้ว แล้วลดลง 4 เหลือ 1 นิ้ว

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 15

- ชาวฝรั่ง เสสมาทำพินันว่าใครมีนาเน่คดีกว่าเน่คนี้ชนะ ศรีรัตนอุทัยรับคำท้า
น้าของชาวฝรั่ง เสสเป็นเหมือนกวนไฟ ศรีรัตนอุทัยว่าน้าของคนใส่เหมือน
กระจก

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 15

- ฝรั่ง เสสเอานกแขกเต้านาแข่งขันการพคกับนกไทย ศรีรัตนอุทัยเอานกกระทกรุม
มาแข่งพคโดยชิงโพนกหว แล้วให้ใส่่นกอื่นเขาไป นกกระทกรุมจึงกินนกนั้น
ถึงวันแข่ง นกกระทกรุมก็กินนกแขกเต้า

หมายเลข 4, 6, 8, 9, 10, 15

- ศรีรัตนอุทัยไม่ไคชูใจไคขึ้นความรับสั่ง อ่างว่าคนเป็นไคตัวบู

หมายเลข 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15

- ศรีรัตนอุทัยถูกจับใส่กรงเหล็กไปถ่วงน้ำ แคหนีรอดมาได้

หมายเลข 6, 8, 9, 10, 11, 15

- ศรีรัตนอุทัยไปค้าเมืองจีน กินน้กบุงไคราว เพื่ออุทระเจ้าแผ่นดินปักกิ่งหน้า
สนับ จึงถูกเอาไปขังตึกนคคัน และตึกเป็น

หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15

- ศรีรัตนอุทัยสร้างวัด และชนะพนันที่คนขอมะม่วงจากสมภารมากินไค

หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15

- พระเจ้าแผ่นดินคาง เมืองมาทำพินันมวยปล้ำ ศรีรัตนอุทัยอาสาหุ่อาบายจนพวก
พวกนั้นหนีกลับไป

หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15

- ศรีรัตนอุทัยไปกินเมืองปักกิ่งไค

หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15

- ศรีธนูชัยทำนาพริมน้ำ ลมมาพัดข้าวเสียหาย จึงไปหาบุคคลที่เป็นคนลม
หมายเลข 6, 8, 9
- รอดบ้านศรีธนูชัยชำระศรีธนูชัยขอคนบ้านหลวงพิทักษ์มาทำตะมอ
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยอังกฤษมาทำเลนกล ศรีธนูชัยรับคำหา ศรีธนูชัยอังกฤษเอาชวด
เปล่ามา แล้วเขยากลายเป็นเหล่า ศรีธนูชัยให้เอาชวดมา 2 ใบ แล้ว
บอกให้นักเลนกลทำตาม โดยให้เอาชวดใส่ในยานั่ง แล้วปัดสวาระใส่ชวด
โดยไม่ให้เลอะฉา ศรีธนูชัยอังกฤษทำไมได้เพราะความอาย จึงแพ้ไป
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พวกมอญมาทำสร้างเจดีย์
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยทำอุบายให้เสริมฐิมาชอลูกสาวอายุ 3 เดือนไปเลี้ยง
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พระเจ้าแผ่นดินให้นำช่างเผือกงาคามาให้ได้ใน 3 วัน
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พระเจ้าแผ่นดินแกลงแรงให้ศรีธนูชัยกิน ศรีธนูชัยปั้นดินสอดควยชี้แรงถวาย
พระเจ้าแผ่นดินบาง
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
- ศรีธนูชัยถูกนำไปปล่อยเกาะ
หมายเลข 8, 9,
- ศรีธนูชัยรับทำพวกสำเภาจันทายเม็กแดงโม
หมายเลข 8, 9, 10, 11, 15

- บ่เหสีและนางสนมกำนัลลองป้อนูอยู่กับศรีธนญชัย
หมายเลข 8, 9, 10, 11, 15
- ศรีธนญชัยรับท้าวลาวกำนัลสานตะกร้า
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 15
- ศรีธนญชัยปลอมเป็นไพร่ไปซื้อหม้อใหญ่มา เอาแมลงภูใส่ไว้ ทำเป็นหม้อพุกไล่
แล้วไปหลอกขายยายแก่
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนญชัยเอาวัวไปขายเศรษฐีโดยหลอกว่าวัวขายออกมาเป็นเงิน
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พระเจ้าแผ่นดินรับสั่งให้ศรีธนญชัยมาเผ้ากอนไก่
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
- พระเจ้าแผ่นดินให้ศรีธนญชัยขามาเข้าเผ้าทั้งกร้า เรือน
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พวกลิงกามาทำแข่งแปลคัมภีร์
หมายเลข 7, 8, 9, 15
- แข่งวาคูปลั้ว
หมายเลข 8, 9, 10, 11, 15
- มีคนมาให้ศรีธนญชัยทำมารูปรางแข่งแรงสูงสี่ศอก หลังคังกระดาน
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- พนันกับพวกลาวส่งเมียงเรื่องขามน้ำ
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15
- ลาวกองถ่ายเมียงจากศรีธนญชัยควยการเอาเงินมาใส่บาตรให้เต็ม
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15

- ศรีธัญชัยทำนายว่าพระเจ้าแผ่นดินครองภายใน 7 วัน
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 13, 15
- ขอลูกสาวเศรษฐีไปทำลูก
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธัญชัยถูกหลอกให้กินดินและทราย
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธัญชัยแก้เผ็ด โขยมอกให้เพื่อนไปกินข้าวกับหมู
หมายเลข 8, 9, 15
- พระเจ้าแผ่นดินให้ศรีธัญชัยหาคนปากงามมาหาช่างไม้ ศรีธัญชัยนำคนปาก
แหวงมาถวาย
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
- ศรีธัญชัยเอาขันรับเสด็จพระเจ้าแผ่นดิน
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 13, 15
- ศรีธัญชัยรับทาแข่งชนควายกับพวกมอญ
หมายเลข 8, 9, 10, 15, 17
- ศึกษาวาตาศาสตร์ไม่สมค้ำ
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
- พระเจ้าแผ่นดินอยากได้หงส์ทอง ศรีธัญชัยเอาหงส์ที่เสาะแกะควายไม้ตามวัด
ซึ่งปีกทองมาถวาย
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- สมภารมรณภาพ พระเจ้าแผ่นดินให้ศรีธัญชัยยกสมณไปร้องไห้
หมายเลข 7, 8, 9, 12, 13, 14

- รับทำพินแขงชนหัวล้านกับ เจ้ากาง เมือง
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
- พระเจ้าแผ่นดินไซให้ศรีธนูชัยไปเก็บพริก
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 13, 15
- เมืองอินมาท่าอ่านคัมภีร์
หมายเลข 8, 9, 10, 14, 15, 17
- พระเจ้าแผ่นดินไซให้ศรีธนูชัยนำคนเข้ามาถวาย ศรีธนูชัยไปถอนคนฝ่ายมา
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยทำพินว่าใครกินกล้วยไก่หมกใบ พอถึงเวลา ศรีธนูชัยตัดใบกล้วย
มาให้กิน
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยหลอกเอาของในคลังไปตามรับสั่ง
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- แขนงโหรมาหาชนไก่ ศรีธนูชัยเอาแรงมาแข่ง
หมายเลข 8, 9, 10, 15, 17
- ศรีธนูชัยมวยเพื่อล้างบาป สมภารบอกให้ปลุกกอนรุ่ง
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- สมภารให้พระ เถร ช่วยกันมุงหลังคา พระศรีธนูชัยไม่ช่วย ลูกศิษย์อื่นไป
ฟ้อง พระศรีธนูชัยจึงไปบิณฑระเมืองจากขวาให้เป็นซ้าย แล้วยกกว่าคน
เป็นกนท่าทั้งหมด
หมายเลข 10, 15, 17
- พระศรีธนูชัยแกงปลาแล้วกัถเนื้อปลากินหมก สมภารถาม ศรีธนูชัยบอกว่า
แมลงวันกิน จึงให้เอาไม้ตีแมลงวัน ศรีธนูชัยจึงตีแมลงวันซึ่งมา เกาะที่หน้า
ของสมภาร
หมายเลข 8, 9, 10, 15

- ศรีธนูชัยห้าของหวานขึ้นชื่อทำตามคำสมภาร และแกงปลาถวาย ศรีธนูชัย
กินเนื้อปลาหมกเนื้อแต่หัวกับหางให้สมภารฉัน อ้างว่า ก็ปลาหมักตาย
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยเสียบรูเธร เรื่องขึ้นบกที่โคกโก้
หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยผ่านวัดกลางกินมะม่วง แต่สมภารหวง ศรีธนูชัยจึงหลอกว่าเป็น
หอบอุซออุดาบกนสมภาร เมื่อได้โอกาสจึงดื่ยสมภาร
หมายเลข 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
- ศรีธนูชัยแพรว เรื่อง 2 เกื่อน
หมายเลข 6, 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยแพรว เรื่องทายเมล็ดแตงโมว่าเป็นสีอะไร
หมายเลข 8, 9, 10, 15
- ศรีธนูชัยป่วย ให้พระเจ้าแผ่นดินไปเยี่ยม แล้วหลอกให้พระองคค์หลานเข้า
ไปหา เพราะจะบอกของวิเศษให้
หมายเลข 6, 8, 9, 10, 11, 15
- ศรีธนูชัยสั่งให้ภรรยาไข่ม่อร้างเผาถนน
หมายเลข 6, 8, 9
- พระเจ้าแผ่นดินในนางสนมไปสืบสาวระคกรระกุก ซึ่งเจ้าผู้มาถูกนางสนม
ไกรรับมากเจ็บ
หมายเลข 6, 8, 9, 11
- มเหสีของเจ้าเมืองประตติพระโอรส โหรทำนายว่าเลี้ยงยาก ต้องหาเด็ก
ที่เกิดในวันเดียวกันมาเลี้ยงคู่กัน
หมายเลข 7, 12, 13, 14

- เอาลูกชาวบ้านที่เก็ลในวันเดียวกับพระโอรสมาเลี้ยง เป็นราชบุตรบุญธรรม
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- เจ้าเมืองสั่งพระโอรสก่อนพระองค์สิ้นพระชนม์ว่า "ตามฆาตราชบุตรบุญธรรม
ไม่ว่าในกรณีใด ๆ"
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- ราชบุตรบุญธรรม (เชียงใหม่) บวชให้เจ้าเมืองที่สิ้นพระชนม์
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- ราชบุตรบุญธรรมมีปัญญาเพราะกินข่อยอวยกวันที่ทำพิธีแล้ว
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- ราชบุตรบุญธรรมตั้งปัญหาถามพระอาจารย์
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- เจ้าเมืองกินอาหารไม่ไค้ เชียงเมือง (ราชบุตรบุญธรรม) ว่ามียาเจริญอาหาร
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- เจ้าเมืองเล่นส่บากับพวกเสนา เชียงเมืองแกล้งผูกให้ไค้อาย
หมายเลข 7
- เชียงเมืองแกล้งอมเมียงไว้ในปาก ให้แกมคุด แล้วผูกให้เจ้าเมืองไค้อาย
หมายเลข 7, 13
- เจ้าเมืองให้เชียงเมืองไปหาผ้าลายตีนแถม
หมายเลข 7, 12, 13, 14
- เชียงเมืองฉายลมใส่กระบอกไม้ไผ่มาให้ เชียงเมืองคม
หมายเลข 7, 13
- เจ้าค้างเมืองส่งคนมาทนายปัญหาธรรมะ เชียงเมืองบวชและอาสาช่วยคอบ
ปัญหา
หมายเลข 7, 13

- เชียง เมืองจันทราขัตติเย เป็นภรรยา
หมายเลข 14
- เชียง เมืองศิเรณของเจ้าเมืองว่าข้างในเป็นไม้ ข้างนอกเป็นทอง
หมายเลข 12
- เจ้าเมืองให้ เชียง เมืองไปช่วยรบ เชียง เมืองสานตะกร้าใบใหญ่
หมายเลข 7, 13, 14
- เชียง เมืองช่วยนางวิเสทที่ถูกถอดจากตำแหน่งให้ไต่ตำแหน่งคืน
หมายเลข 7
- แม่ทัพไปบวชเณร แต่ศรีธนูชัยไม่บวช
หมายเลข 11
- หลอกให้แม่เอาขนมมาให้หวัค
หมายเลข 11
- ไต่เป็นหัวหน้าศิษย์รัก เอาข้าวของไปแจกศิษย์รักที่ยากจน
หมายเลข 11
- นึกนมาให้ศรีธนูชัยชื่อจันทนถวายพระ ศรีธนูชัยชื่อจันทนจริง ๆ
หมายเลข 11
- " พ่าวาถถวายพระสมภาร
หมายเลข 11
- หลอกสมภารว่าสุนัขที่ชื่อจุก หักไค้
หมายเลข 11
- จักรายการ "หอยโข่ง ตัวใหญ่เท่าคน"
หมายเลข 11

- ศรีธัญชัย เป็นพ่อค้าขายผ้า
หมายเลข 11
- เป็นครูสอนหนังสือให้ลูกสาวขุนนาง
หมายเลข 11
- พญามุนีน ขอให้ไปอยู่ควย
หมายเลข 11
- พระเจ้าแผ่นดินทดลองปัญญา โดยถามว่าใครกินข้าวน้อยที่สุด
หมายเลข 11
- พญาให้เชียง เมืองไปคว่า มีลูกสุนัขจำนวนเท่าใด
หมายเลข 16
- ศรีธัญชัยถูกไถ่ไถ่อย่าง เกี่ยวตามทีแม่สั่ง
หมายเลข 17
- แกลง เอาเหล็กไฟกระทบกันจนไฟไหม้จักรพระ
หมายเลข 17
- เถรชวนไปหาหน่อไม้ แต่ศรีธัญชัยไม่ช่วย
หมายเลข 17
- หลวงนายให้ไปตัดหน่อไม้ 2-3 กอ ศรีธัญชัยตัดจนหมด
หมายเลข 17
- พระเจ้าแผ่นดินให้ไปเรียไรชาบ้านท่าบุญหอคณเฒ่าป่า หอคกรุน
หมายเลข 17
- จักแม่ชีมัท โดยอ้างว่าเพราะเป็นชินกกระยาง
หมายเลข 17

– ดอกพอคาให้กินน้ำผึ้งโก๋

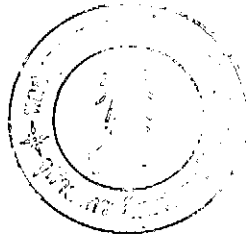
หมายเลข 17

– ศรัทธาชัยภูทลอกให้ไปจับปลา

หมายเลข 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวกัญญรัตน์ เวชชศาสตร์ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2494 จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. 2515 ได้ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาภาษาไทยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2516 และเข้าศึกษาต่อในชั้นมหาบัณฑิต ในแผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2517 สำเร็จการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2521 ผู้เขียนรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ประจำ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย